

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาวะที่การพัฒนาประเทศที่มีการเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรมสูง พิจารณาได้จากผลผลิตรวมประชาชาติซึ่งเป็นผลผลิตด้านอุตสาหกรรมถึงประมาณร้อยละ 30' ย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่กระบวนการผลิตของโรงงานต่างๆย่อมมีกากอุตสาหกรรมทั้งในรูปของแข็งและของเหลวที่เป็นของเสียปล่อยออกมาเป็นจำนวนมาก กากอุตสาหกรรมเป็นสิ่งที่โรงงานต่างๆไม่ใช้แล้วและพยายามที่จะนำออกไปจากโรงงานให้ห่างและเร็วที่สุด ถ้าทิ้งไม่ถูกหลักและถูกวิธีกากเหล่านี้จะเป็นอันตรายต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ และจะก่อให้เกิดมลพิษทางสิ่งแวดล้อมอย่างใหญ่หลวงไม่ว่าจะเป็นสภาพของดิน อากาศ รวมทั้งคั้งน้ำลำธาร มนุษย์ สัตว์ และพืช ที่อาศัยอยู่โดยรอบ และที่สำคัญรัฐบาลจะต้องใช้งบประมาณอย่างมากมายมหาศาล ใช้เทคโนโลยีที่ซับซ้อน และใช้เวลาอันยาวนานจึงจะสามารถทำให้ธรรมชาติกลับคืนสู่สภาพเดิมได้

ถ้าพิจารณาการจัดการของเสียจากอุตสาหกรรมของประเทศที่ผ่านมา นั้น เป็นการพัฒนาอย่างไม่มึระบบเท่าที่ควร กล่าวคือโรงงานอุตสาหกรรมแต่ละแห่งต่างต้องกำจัดกากอุตสาหกรรมเอง ซึ่งอาจไม่มีผู้ชำนาญการที่จะทำการบำบัด ทำลายกากได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐาน และถูกหลักวิชาการ นอกจากนี้ บรรดาผู้ประกอบการหลายแห่งได้นำกากอุตสาหกรรมไปทิ้งยังที่สาธารณะ ส่วนโรงงานอุตสาหกรรมบางโรงก็จ้างบริษัทรับเหมาขนขยะเพื่อนำไปทำลาย แต่บริษัทที่รับเหมาจำนวนมากจะนำกากอุตสาหกรรมไปทิ้งยังแหล่งที่ทิ้งขยะของเทศบาล สุขาภิบาล ปะปนกับขยะที่มาจากบ้านเรือน จนกลายเป็นปัญหาหนึ่งของสิ่งแวดล้อม และนับวันจะขยายตัวมากขึ้น

แรกเริ่มเดิมทีกรมโรงงานอุตสาหกรรมสนับสนุนให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนก่อสร้างและดำเนินงานศูนย์บริการ แต่ปรากฏว่าเอกชนไม่เต็มใจลงทุน เพราะไม่แน่ใจว่าจะดำเนินธุรกิจได้กำไรหรือไม่ รัฐจึงได้ลงทุนดำเนินการก่อสร้างเอง คือที่ศูนย์แสมดำ กรุงเทพมหานคร และศูนย์

---

¹ เอกสารประกอบการประชุมประชาพิจารณ์ เรื่อง ศูนย์บริหารวัสดุเหลือใช้อุตสาหกรรมของบริษัทบริหารและพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำกัด ณ โรงแรมสตาร์ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง 17 มกราคม 2539 หน้า 1 (เอกสารอัดสำเนา)

ราชบุรี โดยมีโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ใช้บริการอยู่ประมาณ 500 โรงงาน สามารถกำจัดกากของเสียหรือวัสดุเหลือใช้ได้ปีละประมาณ 100,000 ตัน²

ต่อมากระทรวงอุตสาหกรรม เห็นว่าควรจะผลักดันให้เอกชนร่วมลงทุนกับรัฐ เพื่อให้สามารถดำเนินโครงการคล่องตัวยิ่งขึ้น จึงได้ประกาศเชิญชวนภาคเอกชนเข้าร่วมลงทุนกับภาครัฐ ตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2536 ซึ่งบริษัท จีซีเอ็น โฮลดิ้ง จำกัด ผ่านการคัดเลือกให้เป็นผู้ดำเนินโครงการในที่สุด สำหรับเหตุผลที่รัฐร่วมทุนกับบริษัทเอกชนก็เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับบริษัทเอกชนกล้าที่จะลงทุนในโครงการประเภทนี้ หลังจากนั้น คณะรัฐมนตรี สมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2537 ให้กระทรวงอุตสาหกรรม เข้าร่วมหุ้นจำนวน 25 % กับบริษัทจีซีเอ็น โฮลดิ้ง จำกัด ตั้งบริษัทบริหารและพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์จำกัด หรือ เจนโก้ (General Environmental Conservation Co.Ltd.- GENCO) เมื่อ 11 พฤศจิกายน 2537 เพื่อดำเนินการจัดตั้งศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรม³

ก่อนหน้าที่จะเลือกสร้างโครงการที่ อ.ปลวกแดง รัฐพยามที่จะสร้างโครงการศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรม ที่บ้านเขาบาน ต.หนองข้างคอก อ.เมือง จ.ชลบุรี แต่ถูกต่อต้านจากมวลชนโครงการดังกล่าวจึงได้ย้ายที่ตั้งก่อสร้างโรงงาน โดยเจ้าของโครงการได้เลือกพื้นที่ใหม่ในเบื้องต้นอย่างน้อย 4 แห่ง ใน จ.ชลบุรีและจ.ระยอง คือ 1)พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ อ.หนองใหญ่ 2) อ.บ้านค่าย 3) อ.บ้านฉาง 4) อ.ปลวกแดง จ.ระยอง⁴

ต่อมาทางบริษัทเจนโก้ให้ข้อมูลว่า ในการสำรวจศึกษาความเหมาะสมในการก่อสร้างโรงงาน 52 แห่ง พื้นที่ที่บ้านเขากระทะ เขาระฆัง ในตำบลตาดสิทธิ์ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยองเหมาะสมที่สุดเนื่องจากมีสภาพทางธรณีวิทยาที่เหมาะสม มีหินแกรนิตใต้ดินรองรับ ป้องกันการทรุดตัวและการรั่วซึมของน้ำและกากเคมีอุตสาหกรรมได้ ที่ดินไม่เหมาะกับการทำเกษตรกรรม สถานที่ตั้งมีความสะดวกในการเดินทางและบริษัทยืนยันว่าใช้เทคโนโลยีสูงในการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการรั่วซึมของกากสารเคมีอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฯลฯ⁵

² เอกสารประกอบการประชุมประชาพิจารณ์ เรื่อง ศูนย์บริหารวัสดุเหลือใช้อุตสาหกรรมของบริษัทบริหารและพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำกัด ณ โรงแรมสตาร์ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง 17 มกราคม 2539 หน้า 1

³ "โรงงานกำจัดกากอุตสาหกรรมความจำเป็นที่ไม่อาจเร่งร้อน ," โลกสีเขียว 4 (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2538) : 55

⁴ "โรงกำจัดกากอุตสาหกรรมของดีบผลศึกษาหาพื้นที่ขั้นแรกเสร็จ ," ผู้จัดการ (14 พฤศจิกายน 2537) : 6

⁵ สุทิน บุญญาธิการ ,ดวงพร บุญครบ และรักกิจ ศรีสรินทร์ , การบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชน: กรณีศึกษาที่มีผลกระทบต่อประชาชน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง , 2539) , หน้า

สำหรับเทคโนโลยีที่จะใช้ในการบำบัด และกำจัดกากอุตสาหกรรมของบริษัทเจนโก้ ได้รับการช่วยเหลือจากบริษัท เวสต์ เมนเจเมนท์ อินเตอร์เนชั่นแนล (Waste Management International Plc. หรือ WMI) บริษัทเวสต์ฯ เป็นบริษัทในเครือของ WMX จากประเทศสหรัฐอเมริกา ที่บริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม⁶ สำหรับระบบบำบัดกำจัดของเสียมี 5 ระบบ ประกอบด้วยระบบปรับเสถียร (ทำให้เป็นกลาง) ระบบฝังกลบ ระบบผสมกากเชื้อเพลิง ระบบกวนสารเคมีและตกตะกอน และระบบเตาเผาพิเศษ⁷

ชาวบ้านในบริเวณนั้นจะยอมให้มีโรงงานเกิดขึ้นหรือไม่ นี่คือปัญหาใหญ่ มติคณะรัฐมนตรี(ครม.) ที่อนุมัติให้ก่อสร้างโรงงานกำจัดกากอุตสาหกรรมได้นั้น ฝ่ายคัดค้านก็เห็นด้วยถึงความจำเป็นที่ต้องมีโครงการศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรม แต่สิ่งที่ฝ่ายคัดค้านต่อต้านคือ การเลือกพื้นที่เขากระทะ - เขาระฆังคว่า ต.ตาสีทรี อ.ปลวกแดง จ.ระยองเป็นพื้นที่ก่อสร้าง เนื่องจากความห่วงเกรงต่อผลกระทบต่อแหล่งน้ำ อันอาจเกิดจากการรั่วซึมของกากของเสีย ไม่ว่าจะเป็น บ่อน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาลของชาวบ้าน อ.ปลวกแดง คลองระเวียง และ อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล ปัญหาที่ตั้งของโครงการดังกล่าวทำให้ฝ่ายคัดค้านไม่ยินยอมให้โครงการเกิดขึ้นได้ โดยมีชาวบ้านในพื้นที่ก่อสร้างที่จะได้รับผลกระทบจากโครงการ นักวิชาการ องค์กรนักศึกษาและองค์กรพัฒนาเอกชน ฯลฯ เข้าร่วม

อย่างไรก็ดี ฝ่ายสนับสนุนซึ่งประกอบด้วย กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และบริษัทบริหารและพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและฝ่ายสนับสนุน อาทิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น ต่างพยายามผลักดันโครงการให้บรรลุผล ท่ามกลางกระแสคัดค้าน จึงยังนำไปสู่ความขัดแย้งที่อยู่ในระดับที่เข้มข้นขึ้น ทั้ง 2 ฝ่ายต่างใช้กลยุทธ์เพื่อสนับสนุนและคัดค้านโครงการด้วยรูปแบบและวิธีการต่างๆ

กระทั่งวันที่ 31 ตุลาคม 2538 ชาวบ้านจำนวนมากลุกฮือปิดกั้นสะพานบางปะกงทั้งขาเข้าและขาออก เป็นเหตุให้นายไชยวัฒน์ ตินสรวงศ์ รมว.อุตสาหกรรมและรัฐมนตรีท่านอื่นๆ ต้องเดินทางมาพบกลุ่มผู้คัดค้าน และให้คำยืนยันต่อกลุ่มแกนนำชาวบ้านว่าพร้อมจะให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมและบริษัทบริหารและพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกลับไปศึกษาข้อมูลรายละเอียดด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมเสียก่อน

ต่อมา รมว.กระทรวงอุตสาหกรรมได้ริเริ่มให้นำกลไกประชาพิจารณ์มาใช้ กลไกนี้ประเทศไทยรับมาจากประเทศตะวันตก ซึ่งบางครั้งใช้กลไกประชาพิจารณ์ในการระงับข้อขัดแย้งด้วยการเปิดโอกาสให้คู่ขัดแย้งแต่ละฝ่ายได้พิสูจน์ความถูกต้องของเหตุผล และหลักฐานที่นำมา

⁶ บริษัทบริหารและพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม , "โครงการกำจัดของเสียจากกิจการอุตสาหกรรม", หน้า 1

⁷ เรื่องเดียวกัน หน้า 6-7

กล่าวอ้างอย่างเปิดเผยและเป็นธรรม เพื่อให้ผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจนำผลที่ได้จากการประชาพิจารณาไปประกอบการตัดสินใจ⁸ ถ้าพิจารณาให้ถ่องแท้จะเห็นว่าวัตถุประสงค์ของการประชาพิจารณาไม่ได้ใช้ระงับ แก้ไขความขัดแย้งโดยตรงเท่านั้น แต่กลไกนี้เป็นการป้องกันปัญหาตั้งแต่ต้นจากโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน ด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยที่มีการรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้าน

หลังจากจัดประชาพิจารณาเสร็จสิ้นในวันที่ 23 มกราคม 2539 คณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้พิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาโครงการศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรม โดยนายไชยวัฒน์ สินสุวงศ์ รมว.อุตสาหกรรมเป็นผู้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณา โดยได้เสนอแนวทางตามที่ได้ทำประชาพิจารณาเป็น 3 แนวทางคือ

1. ให้ย้ายโรงงานปรับคุณภาพของเสียไปอยู่ที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จากนั้นก็ให้ขนส่งกากที่ผ่านการบำบัดแล้วไปฝังที่ ต.ตาสีหิ อ.ปลวกแดง จ.ระยอง
2. ให้ตั้งโรงงานและฝังกลบคงอยู่ที่ อ.ปลวกแดงตามเดิม
3. ให้ย้ายโรงงานกำจัดกากไปที่อื่น⁹

ครม.ได้เห็นชอบตามแนวทางที่ 1 คือให้โรงงานกำจัดกากอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ก่อนที่จะนำกากของเสียไปฝังกลบที่ อ. ปลวกแดง ซึ่งทำให้ทางฝ่ายคัดค้านได้ออกมากล่าวทำนองว่า หากรัฐปล่อยให้มีการนำกากอุตสาหกรรมมาฝังกลบหรือกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกำจัดกากอุตสาหกรรม ชาวบ้านปลวกแดงพร้อมที่จะลุกขึ้นสู้อีกครั้ง

กลไกประชาพิจารณาซึ่งถูกนำมาใช้ยังคงประสบปัญหา ความขัดแย้งระหว่าง 2 ขั้ว ยังคงดำรงอยู่ต่อไป ทั้งๆที่มีการจัดประชาพิจารณาแล้ว ประเด็นข้อสงสัยที่เกิดขึ้นและเป็นโจทย์สำคัญในการวิจัยก็คือ ทำไมประชาพิจารณาจึงไม่สามารถแก้ไขปัญหความขัดแย้งกรณีโครงการศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรมได้?

กระทั่งวันที่ 17 กันยายน 2540 นาย สุภชนะ สินเกษม กรรมการผู้จัดการบริษัทบริหารและพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์จำกัด (เจนโก้) เปิดเผยว่า ทางเจนโก้ยกเลิกความคิดที่จะใช้พื้นที่ อ. ปลวกแดง จ.ระยอง สร้างศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรม หลังจากที่ ครม. ได้มีมติให้ทดลองใช้พื้นที่ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดเป็นเวลา 2 ปี โดยจะให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) เป็นผู้ดำเนินการจัดหาพื้นที่รองรับใหม่ ภายหลังจากทดลองในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด

⁸ แก้วสรร อดิโพธิ์, 2536 อ้างถึงใน ชัยนันท์ สิริระติเมพงศ์, “ประชาพิจารณากับการตัดสินใจของรัฐ : ศึกษากรณีชุมชนบ้านครัว” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540), หน้า 1

⁹ “ครม. สั่งย้าย “เจนโก้” ไปมาบตาพุด,” กรุงเทพธุรกิจ (24 มกราคม 2539) : 16

ครบ 2 ปีแล้ว ซึ่งคงเป็นพื้นที่ในบริเวณนิคมฯมาบตาพุด หรือพื้นที่ใกล้เคียง¹⁰ เมื่อบริษัทเจนโก้ได้ประกาศจุดยืนอย่างชัดเจนแล้วว่า จะไม่สร้างที่ฝังกลบใน อ. ปลวกแดงอย่างเด็ดขาด ส่งผลให้ความขัดแย้งที่ยืดเยื้อมาข้ามปีได้ยุติลง

1.2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาว่าการประชาสัมพันธ์สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้หรือไม่ มีองค์ประกอบดังนี้

1. ศึกษาความหมาย แนวคิด และกระบวนการของความขัดแย้งในกรณีโครงการศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรม รวมถึงแง่มุม ประเภท สาเหตุ มุมมองต่างๆ พลวัตความขัดแย้ง และการแก้ไขหรือยุติความขัดแย้ง
2. ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการป้องกัน/แก้ไขความขัดแย้ง
3. ศึกษา ความหมาย แนวคิด หลักการทั่วไป วิธีการ และกระบวนการประชาสัมพันธ์ในโครงการศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรม โดยนำประสบการณ์และบทเรียนจากต่างประเทศและประเทศไทยมาพิจารณาว่า การประชาสัมพันธ์ในโครงการถูกต้องหรือผิดเพี้ยน หรือไม่ อย่างไรจากแนวคิด หลักการประชาสัมพันธ์
4. ศึกษาทัศนะเกี่ยวกับการใช้ประชาสัมพันธ์ของแต่ละฝ่ายกับการป้องกัน/แก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

1.3.สมมติฐาน

การทำประชาสัมพันธ์ไม่สามารถแก้ไขความขัดแย้งได้เนื่องจากเจ้าของโครงการและฝ่ายคัดค้านไม่มีความตั้งใจจริงในการใช้การประชาสัมพันธ์เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง และมีการจัดประชาสัมพันธ์ไม่ตรงตามหลักการที่ควรจะเป็น

1.4.ขอบเขตและข้อจำกัดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเมืองของการประชาสัมพันธ์ กรณีการแก้ไขความขัดแย้งโครงการศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรม” จะทำการศึกษาเริ่มต้นตั้งแต่ ที่มาของความขัดแย้ง การปรากฏตัว

¹⁰ “เจนโก้” ถอยทัพเลิกสร้างแล้ว ศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรมปลวกแดง” , มติชนรายวัน (18 กันยายน 2540) : 9

ของความขัดแย้ง จนกระทั่งความขัดแย้งยุติลงเมื่อรัฐยอมย้ายโครงการกำจัดกากอุตสาหกรรม
ทุกระบบออกนอกพื้นที่ เขากะทะ-เขาระฆังคว่ำ ต.ตาสีหรี อ.ปลวกแดง

เนื่องจากฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับโครงการศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรมมีหลากหลาย แต่มี
บางกลุ่มเท่านั้นที่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันหรือคัดค้านโครงการ จึงจะเน้นศึกษาเฉพาะกลุ่มที่
มีบทบาทสำคัญอย่างละเอียด อาทิ แกนนำชาวบ้านฝ่ายคัดค้านโครงการ และฝ่ายสนับสนุนโครง
การ อาทิ บริษัทเจนโก้ ข้าราชการกระทรวงอุตสาหกรรม ส่วนกลุ่มที่ไม่มีบทบาทสำคัญ จะกล่าว
ถึงแต่โดยสังเขป

1.5.วิธีการวิจัย

1.การวิจัยเอกสาร (documentary research) ค้นคว้าวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาข้อ
มูลที่เกี่ยวข้องจาก หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยานิพนธ์ เอกสาร เทปโทรทัศน์ เทปบันทึกเสียง
บันทึกการประชุม กฎหมายต่างๆ และหนังสือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.การวิจัยภาคสนาม (field research) ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก
(in – depth interview) ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) ที่ประกอบด้วย 3 ฝ่ายคือ

2.1. ฝ่ายสนับสนุนโครงการ อันประกอบด้วย กระทรวงอุตสาหกรรมและบริษัทบริหาร
และพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม) และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

2.2. ฝ่ายคัดค้านโครงการ อันประกอบด้วย แกนนำและชาวบ้านฝ่ายคัดค้าน และ องค์
การพัฒนาเอกชน

2.3. ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น นักวิชาการ ข้าราชการกระทรวงที่มีใจเจ้าของโครงการ และนัก
วิจัย

การสัมภาษณ์จะเริ่มขึ้นจากการหารายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรม
กรรม โดยหารายชื่อจากเอกสารต่างๆ รวมถึงสัมภาษณ์นักวิชาการ นักวิจัย ที่เคยศึกษาเกี่ยวกับ
โครงการกำจัดกากอุตสาหกรรมและเคยพูดคุยกับฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เมื่อได้รายชื่อมา
แล้ว ก็จะเริ่มสัมภาษณ์ผู้ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) ได้แก่ แกนนำในการคัดค้านโครง
การ ตัวแทนชาวบ้านที่เข้าร่วมคัดค้าน องค์การพัฒนาเอกชน ตัวแทนเจ้าของโครงการ ตัวแทนฝ่าย
ที่สนับสนุนโครงการ ตัวแทนนักวิชาการและ ข้าราชการที่เกี่ยวข้อง

1.6.กรอบการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูล

1.ข้อมูลชุมชนในอ.ปลวกแดง อาทิ แหล่งน้ำกิน น้ำใช้ การปกครอง สภาพเศรษฐกิจ

2. ข้อมูลเกี่ยวข้องกับโครงการ อาทิ ที่มา เทคโนโลยีและพัฒนาการของโครงการ ฯลฯ
3. ทักษะและการรับรู้ต่อลักษณะ เงื่อนไข กระบวนการของความขัดแย้ง การยุติความขัดแย้ง การแก้ไข และวิธีป้องกันความขัดแย้ง
4. ทักษะและการรับรู้ต่อการมีส่วนร่วมกับการป้องกัน/แก้ไขความขัดแย้ง
5. ทักษะและการรับรู้ต่อการประชาพิจารณา กับการป้องกัน/แก้ไขความขัดแย้ง
6. ความพึงพอใจต่อการประชาพิจารณา การรับรู้ ความเข้าใจต่อหลักการ และวิธีการประชาพิจารณา

1.7.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.ทราบปัญหาในการใช้ประชาพิจารณาในการแก้ไขความขัดแย้ง
- 2.ทราบว่ากรประชาพิจารณาใช้แก้ไขความขัดแย้งจากกรณีโครงการศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรมได้หรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด
- 3.ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้ประชาพิจารณาเพื่อแก้ไขความขัดแย้งในกรณีอื่นๆ